

Reflektera kring digital vänskap

Lektionen handlar om normer och värderingar kring vänskap på nätet.

Lektionsförfattare: [Boel Nygren](#)

Till läraren

1. Vänner på nätet
2. Läs om vänskap på nätet

3. Är vänskap på nätet på riktigt?
4. Utkast till en film
5. Presentera era förslag
6. Nästa lektion

LÄRARINSTRUKTIONER

Lektionens syfte

Syftet med lektionen är att ge eleverna möjlighet att reflektera kring hur normer och värden påverkar relationer och vänskap mellan barn och unga i digitala miljöer.

Förberedelser

Läs igenom lektionen och ta gärna del av texterna. Repetera eventuellt vad ett synopsis är och hur man kan arbeta med ett bildmanus eller en story board.

- [Vänskap online](#), Internetstiftelsen
- [Att tänka på när man umgås på nätet](#), UMO
- [6 saker att tänka på när du vill träffa nya vänner](#), SVT
- [Mobbade barn har färre nätkompisar](#), SVD

Genomförande

Titta tillsammans på bilden av två mobiltelefoner som kramas. Berätta att bilden och de texter eleverna strax får att läsa ska fungera som idé till en kortfilm om vänskap på nätet för målgruppen barn mellan 8 och 12 år. Gå igenom hur man skriver ett [synopsis](#) eller gör ett bildmanus eller en [storyboard](#) innan eleverna börjar arbeta i par. Låt eleverna presentera sina idéer för varandra.

LÄROPLANSKOPPLING

Centralt innehåll i svenska (årskurs 7-9)

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- Olika sätt att skapa och bearbeta egna och gemensamma texter till innehåll och form. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Redigering och disposition av texter med hjälp av digitala verktyg. Olika funktioner för språkbehandling.

Centralt innehåll i bild (årskurs 7-9)

Bildanalys

- Bilder som behandlar frågor om identitet, sexualitet, etnicitet och maktrelationer och hur dessa perspektiv kan utformas och framställas.
- Massmediebilders budskap och påverkan och hur de kan tolkas och kritiskt granskas.
- Ord och begrepp för att kunna läsa, skriva och samtala om bilders utformning och budskap.

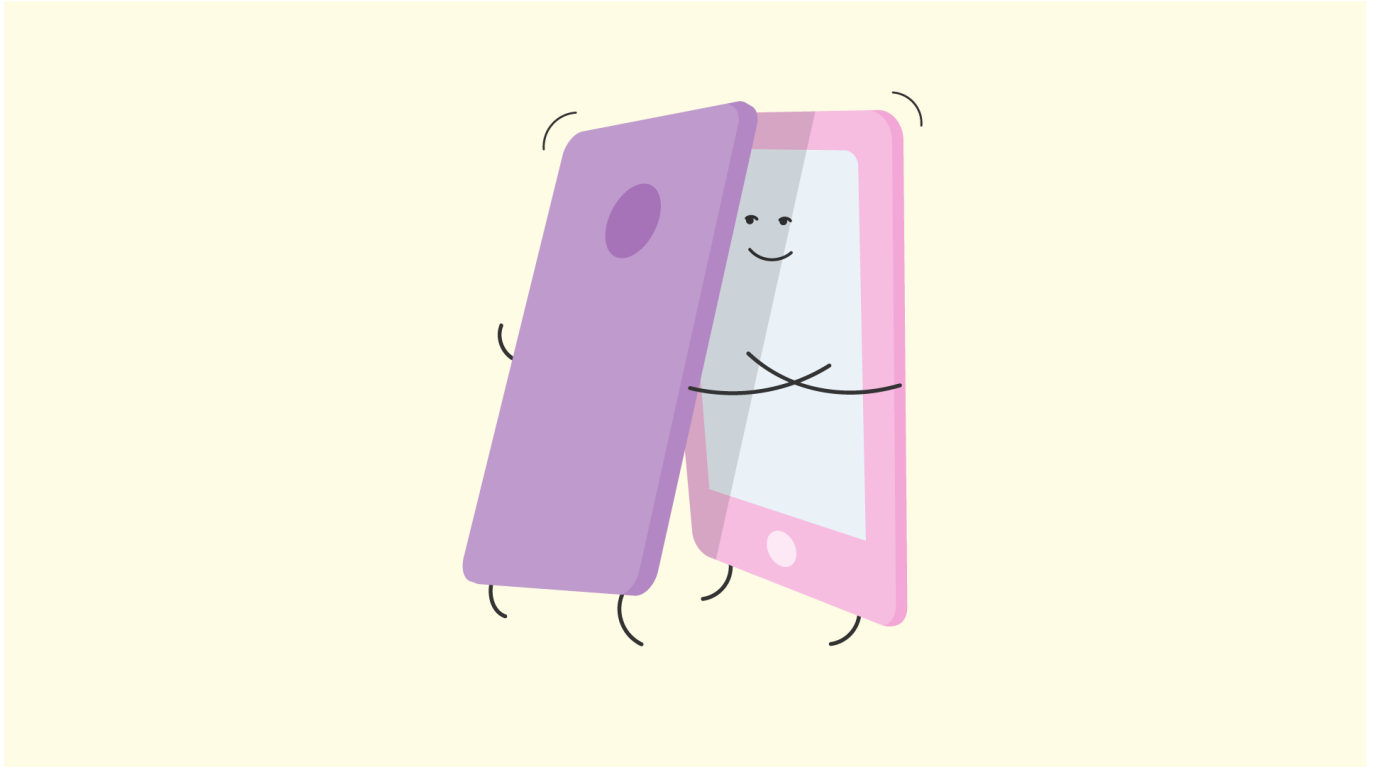

Lektionsdel 1:

Vänner på nätet

Instruktioner

Titta på bilden och samtala om vad den förställer. Använd frågorna som stöd.

- Vad föreställer bilden? Beskriv hur du tolkar den.
- Vilka känslor tycker du att bilden uttrycker?
- Kan bilden handla om vänskap? Vad tycker du? Förklara hur du tänker.

Lektionsdel 2:

Läs om vänskap på nätet

Instruktioner

Läs om Oliver som har sina vänner på nätet. Texten är hämtad från [Unga och Internet](#), Internetstiftelsen.

Oliver har inga kompisar i skolan. Han har dock väldigt nära vänner på nätet. Vänner spridda över hela Sverige, men som han aldrig träffat i den fysiska verkligheten. Lärarna i skolan är oroliga för Oliver men Oliver själv tycker inte att det är ett problem. Han känner att han har ett stort umgänge som ser och lyssnar till honom.

Problemen börjar när Oliver vill träffa sina nya vänner "på riktigt". Hans föräldrar känner sig osäkra på att släppa iväg sin son för att träffa "okända" människor. I skolan gör lärarna allt för att få Oliver att umgås med andra elever på skolan. Men, han vägrar. Oliver diskuteras på skolkonferensen och han får en "varningsagg" på sig. Man ska nu hålla extra uppsikt över honom, samt att hans mentor ska ta upp problemet med föräldrarna.

Oliver är vad man skulle kunna kalla en ensamvarg. Han håller sig för sig själv och verkar trivas med det. Han har inga problem med att ha social interaktion med sina klasskamrater, men han anstränger sig inte för att vårda relationer och söker inte aktivt efter umgänge. Oliver har ända sedan sina första år i skolan varit ett ämne på EVK (Elev Vårds Konferens) på grund av sin ensamhet och själv förvållade isolering.

När Oliver fyllde 12 år började han spendera mycket tid på Internet. Han blev mer eller mindre besatt av World of Warcraft (WoW). Eftersom han, till skillnad från de övriga av sina klasskamrater, inte hade en lokal grupp av människor att börja socialisera med var han helt utlämnad till sig själv.

För första gången i sitt liv började Oliver aktivt ta kontakt med andra människor. Det kändes helt plötsligt intressant att faktiskt prata med folk. Oliver samlade på sig en grupp människor som blev hans vänner. Det var dessa personer, utspridda över hela Sverige, som han talade med när han kom hem från skolan. Det var med dessa människor, som han aldrig hade träffat, som han delade sitt liv. Inte de som satt i hans klassrum. Utan främlingar som han aldrig träffat "på riktigt".

Olivers föräldrar börjar nu bli lite oroliga över att Oliver bara sitter på sitt rum hela kvällarna. Vid 16 års ålder har han slutat med alla andra fritidsaktiviteter. När de frågar vad han gör på nätet berättar han gärna och livfullt om alla kompisar han har. Oliver's föräldrar, som själva inte är aktiva på nätet, förstår inte vad som menas med en del av de saker han säger. De blir istället oroliga över att han chattar så mycket med främlingar. När de tar upp det med Oliver blir han sur och säger att det är hans liv, hans vänner. Nu börjar han istället ljuga om sitt liv på nätet.

I skolan är man fortfarande bekymrad över att Oliver uppfattas som utanför. Dock är han, vad de vet, inte utsatt för mobbning eller blir utfryst. Oliver's lärare uppmanas att försöka få in honom i gemenskapen. I utvecklingssamtalen med Oliver's föräldrar tar de återigen upp det faktum att han är ensam i skolan. Föräldrarna, som nu börjat oroa sig ordentligt över Oliver's onlinekompisar, börjar känna sig riktigt hjälplösa.

En dag vid middagsbordet berättar Oliver att han vill åka 30 mil för att hälsa på en av sina nya Internetkompisar...

Källa: [Unga och Internet](#)

Lektionsdel 3:

Är vänskap på nätet på riktigt?

Instruktioner

Läs och diskutera frågorna.

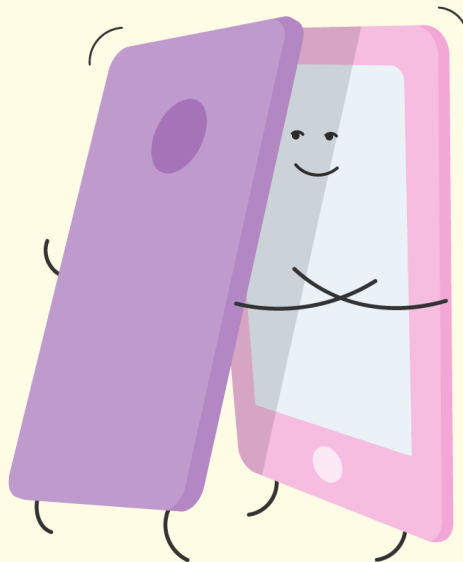
- Hur ska föräldrarna göra när Oliver vill besöka sina kompisar från nätet?
- Skiljer sig vänskap som man har digitalt från vänskap som man har "i verkligheten"?
- Har du vänner som du bara känner digitalt?
- Vilka råd skulle du ge Oliver's föräldrar? Hur ska de förhålla sig till att han vill åka och hälsa på sina vänner?
- Kan man vara nöjd med att "bara" ha vänner på nätet?

Lektionsdel 4:

Utkast till en film

Instruktioner

Arbeta i par. Använd rubrikförslagen som stöd och skriv ett [synopsis](#) - ett utkast - till en filmidé om vänskap på nätet. Eller välj att göra bildmanus direkt. Målgrupp för er film är barn mellan 8 och 13 år. Välj genre och föreslå gärna skådespelare och inspelningsmiljöer.

- Kram, hälsar mobilen
- När nätvänskapen tog över
- Finn en vän på nätet
- Mina vänner i rymden
- Aldrig ensam
- Det finns alltid någon på nätet

- Vem är du?

Lektionsdel 5:

Presentera era förslag

Instruktioner

Presentera ert förslag för ett annat par och lyssna på deras. Ta emot och ge varandra respons.

Lektionsdel 6:

Nästa lektion

Instruktioner

En lektion som handlar om att [Reflektera kring hur språket förändras av digitaliseringen](#).

Klar? Klicka här